

Vlaanderen
is landbouw & visserij

DE VLAAMSE LANDBOUW- CONJUNCTUURINDEX

najaar 2022

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

www.vlaanderen.be/landbouw

DE VLAAMSE
LANDBOUW-
CONJUNCTUURINDEX
NAJAAR 2022

Colofon

Samenstelling

Departement Landbouw en Visserij

Auteurs

Timo Delveaux, Sonia Lenders

Verantwoordelijk uitgever

Patricia De Clercq, secretaris-generaal Departement Landbouw en Visserij

Depotnummer

D/2022/3241/257

Lay-out

Vlaamse overheid

Voor meer informatie over het rapport kunt u contact opnemen met de auteur(s) van het rapport. Ons e-mailadres is als volgt samengesteld: VOORNAAM.NAAM@LV.VLAANDEREN.BE. Ons generiek adres is KENNIS@LV.VLAANDEREN.BE.

U vindt onze rapporten terug op:

WWW.VLAANDEREN.BE/LANDBOUWCIJFERS

Vermenigvuldiging en/of overname van gegevens zijn toegestaan mits de bron expliciet vermeld wordt:

Delveaux T. & Lenders S. (2022) *De Vlaamse landbouwconjunctuurindex najaar 2022*, Departement Landbouw en Visserij, Brussel.

Graag vernemen we het als u naar dit rapport verwijst in een publicatie. Als u een exemplaar ervan opstuurt, nemen we het op in onze bibliotheek.

Wij doen ons best om alle informatie, webpagina's en downloadbare documenten voor iedereen maximaal toegankelijk te maken. Als u echter toch problemen ondervindt om bepaalde gegevens te raadplegen, willen wij u hier graag bij helpen. U kunt steeds contact met ons opnemen.

////////////////////////////////////

Deze publicatie werd door het Departement Landbouw en Visserij met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt evenwel geen enkele garantie gegeven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze publicatie. De gebruiker van deze publicatie ziet af van elke klacht tegen het Departement Landbouw en Visserij of zijn ambtenaren, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

In geen geval zal het Departement Landbouw en Visserij of zijn ambtenaren aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

INHOUD

Samenvatting.....	5
1 Landbouwsectoren.....	6
2 Tuinbouwsectoren.....	9
3 Belemmeringen.....	12
4 Meer informatie.....	13

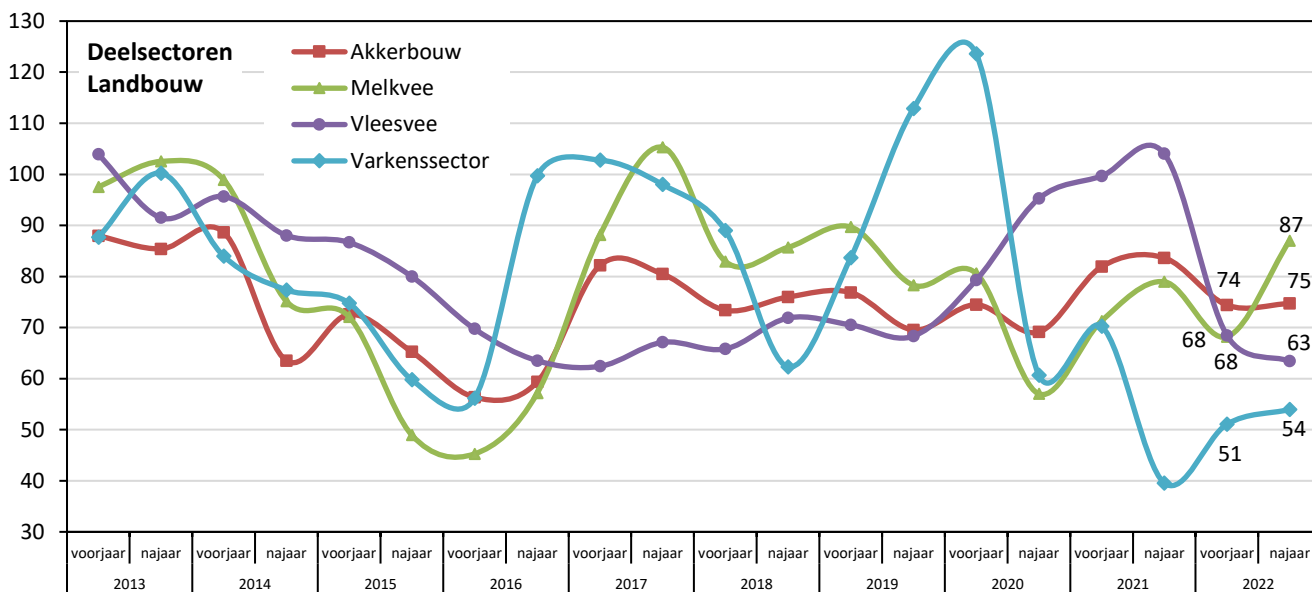

1 LANDBOUWSECTOREN

In dit hoofdstuk zal dieper ingegaan worden op de voornaamste deelsectoren van de landbouw: akkerbouw, melkvee, vleesvee en de varkenssector.

Onderstaande grafiek maakt duidelijk dat tegenover de vorige bevraging 6 maanden geleden de meeste deelsectoren amper een evolutie vertonen. Opvallend is dat de varkenssector en de vleesveesector op een laag niveau blijven. De melkveesector vertoont dan weer wel een positieve evolutie. In het volgende onderdeel gaan we dieper in op deze verschillende deelsectoren.

Figuur 2: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier landbouwsectoren, 2013-2022

Bron: Departement Landbouw en Visserij

De index voor de **akkerbouw blijft stabiel evolueren van 74 naar 75**. De tevredenheid over de afgelopen 6 maanden stijgt licht met 2 punten tot 86. De toekomstverwachtingen dalen met evenveel punten naar 63.

- 59% van de ondervraagde akkerbouwers gaf aan de komende 6 maanden een productiedaling te verwachten, waarvan 13% zelfs een sterke productiedaling. 36% denkt dat zijn of haar productie niet zal wijzigen.
- Wat de prijsverwachtingen betreft is de situatie niet duidelijk: 26% verwacht een prijsdaling, 31% een prijsstijging, terwijl 44% geen wijziging in de prijzen verwacht.
- Bij de verklaring voor deze evolutie van deze index dient net als bij de bevraging van 6 maanden geleden voorzichtig omgesprongen te worden, aangezien de deelsectoren van akkerbouw (granen, aardappelen en suiker) verschillende markttendensen hebben doorlopen.
- Voor de **aardappelsector** speelt de droge zomer een grote rol:
 - Ondanks een stijging van het areaal in België (+2,6%) wordt ten gevolge van de lange droogte een productiedaling verwacht.

De index voor **melkvee** kent na de dip van de voorjaarsenquête opnieuw een forse stijging van 68 naar 87. De voorbije 6 maanden werden opvallend beter ingeschat. Daar steeg de waarde tot 101, een van de hoogste van de afgelopen jaren. De vooruitzichten voor de volgende 6 maanden stijgen eveneens van 56 naar 73.

- Wat de toekomstige productie betreft, denkt 54% geen wijziging te hebben de komende 6 maanden. 30% denkt dat zijn of haar productie die periode wel zal dalen, 16% verwacht dan weer een stijging van de productie.
- Wat de prijs betreft denkt 51% dat er geen wijziging zal zijn van de melkprijs het komende halve jaar. 37% denkt dat de prijs zal dalen, terwijl 12% een prijsstijging verwacht.
- De afgelopen jaren werd de zuivelmarkt gekenmerkt door een wereldwijde krappe melkaanvoer in combinatie met een vraag die zich na de coronapandemie snel heeft hersteld (zie vorig rapport)
- Deze situatie zorgt uiteraard voor een prijsondersteunend effect. Zo ligt de melkprijs in de EU zo'n 50% hoger dan dezelfde periode vorig jaar. Voor België ligt dat percentage zelfs nog iets hoger (56%). Ook de prijzen van de afgeleide zuivelproducten (boter, melkpoeders, kaas) kenden een opwaartse trend.
- De hogere melkprijzen bieden niet meteen garantie voor een hogere melkproductie. Zo worden wereldwijd melkproducenten geconfronteerd met oplopende kosten voor energie, kunstmeststoffen en voeder. Bovendien zijn de weersomstandigheden bij de grote zuivelproducerende landen niet optimaal gebleken.
- Een grote onzekerheid blijft wat de inflatie zal doen met de vraag naar zuivelproducten. Ook valt af te wachten in welke mate China zijn invoerbehoefte de komende maanden zal invullen. Bovendien valt te zien in welke mate de stikstofproblematiek en het moeilijke vergunningsbeleid zal zorgen voor een afwachtende houding bij de melkveehouders.

De index voor **vleesvee** daalt verder naar 63. Dit is het op een na laagste cijfer sinds het begin van de enquêtes in 2007. Het is vooral de voorbije periode die minder werd beoordeeld. Daar werd een daling genoteerd van 81 naar 65. Over wat komen zal, is er niet veel verbetering tegenover het dieptepunt van de voorjaarsbevraging: daar zien we een lichte stijging van 56 naar 62.

- 79% van de ondervraagden geeft duidelijk aan geen productieschommelingen te verwachten de komende periode.
- 49% verwacht geen wijziging in de verkoopprijzen. 33% verwacht een prijsdaling, terwijl 17% een prijsstijging verwacht.
- Ondanks de lage index voor vleesvee, kent de sector over het algemeen hoge prijzen, dit zowel voor hoogbeveleesde runderen, reforme vleeskoeien en kalveren. Sinds het dieptepunt in 2020 is de prijs van hoogbeveleesde stieren (S2) blijven stijgen en ligt deze momenteel zo'n 30% hoger. Voor de reforme koeien (E2) bedroeg deze prijsstijging bijna 40%.
- Dat de rundveehouders de marktsituatie niet hoog inschatten heeft waarschijnlijk te maken met de oplopende kosten van voornamelijk voeder en energie. Daarenboven is het onzeker welke invloed de oplopende inflatie zal hebben op het consumentenpatroon. De vrees is dat consumenten duurder rundvlees zullen inruilen voor goedkopere alternatieven zoals pluimveevlees. Ook de impact en de naweën van het stikstofakkoord zullen naar grote waarschijnlijkheid bijgedragen hebben tot de lage cijfers.

//

De index voor de **varkenssector** toont duidelijk aan dat de sector zich nog steeds in crisis bevindt. Sinds de bevestigingen gestart zijn in 2007, werden de 3 laagste waarden genoteerd bij de 3 laatste bevestigingen. Voor het najaar 2022 stijgt de index licht van 51 naar 54 punten. De inschatting van de voorbije maanden noteerde op 26, hetgeen een stijging met 12 punten is. Voor de komende 6 maanden klopt de index af op 82, een daling met 6 punten tegenover de voorjaarsbevestiging.

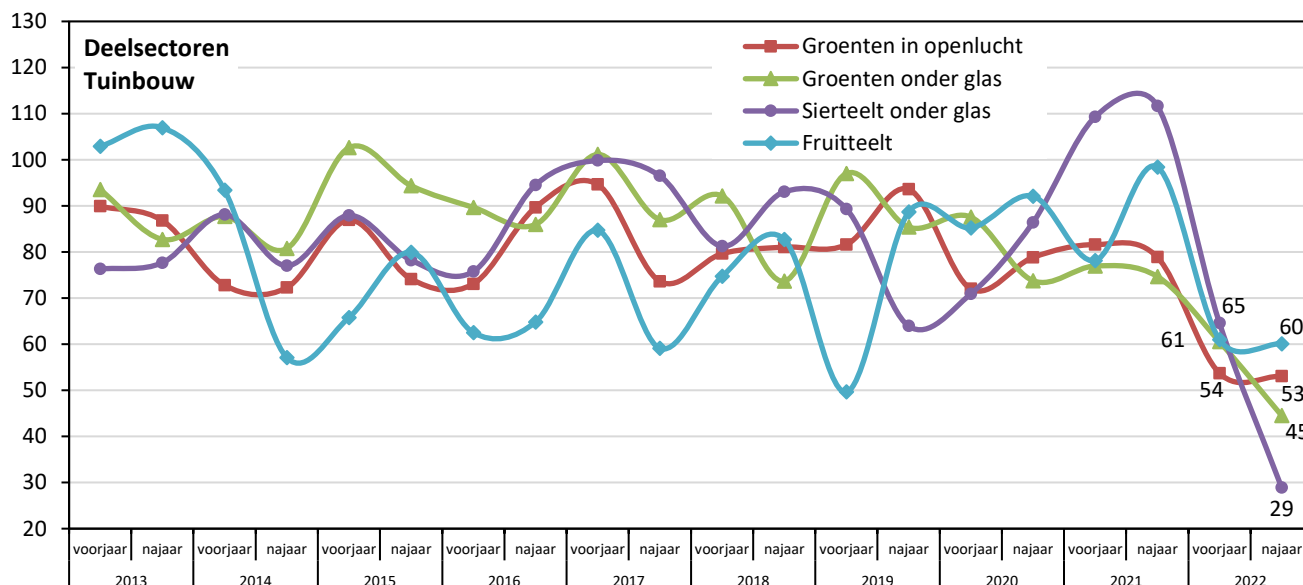
- 62% van de bevestigde varkenshouders denkt dat zijn productie het komende halfjaar niet zal wijzigen. 19% verwacht dan weer een lichte productiedaling en 11% een sterke daling. 7% denkt dat de productie licht zal stijgen.
- 49% denkt dat de varkensprijs de komende 6 maanden zal stijgen. 37% verwacht geen prijsstijging en 14% een prijsdaling.
- De Europese varkensmarkt werd gekenmerkt door een onevenwicht tussen vraag en aanbod. Zo was er vorig jaar meer varkensvlees op de markt, dit in combinatie met een aantal exportperikelen (zie vorig rapport).
- De markt is zich echter aan het herstellen. In de eerste 6 maanden van dit jaar is het aantal varkensslachtingen in de Europese Unie gedaald met 3,9%. Vooral Duitsland kende een opvallende daling met 10%. Voor België zien we zelfs een daling met 13% van het aantal geslachte dieren voor de eerste 7 maanden van dit jaar. In gewicht uitgedrukt is dit zelfs een daling van 16%.
- Sinds maart 2022 kent de varkensprijs een stijgend verloop. Of deze prijsstijging voldoende is om de oplopende kosten van voeder en energie te dekken, moet nog blijken. Hoewel de laatste maanden de prijzen van de voeders zijn gedaald, bevinden deze zich nog steeds op een hoog niveau. De voederkosten voor de varkensproducenten zijn bij uitstek de belangrijkste kostenfactor: voor een gesloten bedrijf kunnen deze tot 70% van de totale kosten bedragen. De sector kijkt dan ook met argusogen naar de geopolitieke situatie in Oekraïne.
- Ook in deze sector zal de impact van het stikstofakkoord waarschijnlijk een invloed gespeeld hebben in de beoordeling.

2 TUIJBOWSECTOREN

De conjunctuurindexen van de verschillende tuijbouwsectoren blijven zich dramatisch ontwikkelen. Maar liefst 3 van de 4 deelsectoren noteren de laagste waarden sinds het begin van de bevestigingen in 2007: groenten in openlucht en onder glas en sierteelt onder glas. Fruitteelt blijft bijna status quo tegenover de voorjaarsbevestiging. De kostenstijgingen, de energievoorziening en het dalende consumentenvertrouwen leiden tot een negatieve stemming in de tuijbouw.

////////////////////////////////////

Figuur 3: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier tuinbouwsectoren, 2013-2022

Bron: Departement Landbouw en Visserij

De conjunctuurindex van **groenten in openlucht** daalt verder naar 53. De voorbije maanden werden iets hoger ingeschat dan de voorjaarsbevraging. Daar zien we een stijging van 41 naar 52, maar daarmee wordt de 2de laagste waarde sinds het begin van de bevragingen genoteerd. Voor het komende half jaar zijn de ondervraagde groentetelers pessimistisch. Hier daalt de index naar de laagste waarde sinds 2007 tot 54. Het gaat hier om groenten voor de versmarkt, de industriegroenten vallen onder de akkerbouwsector.

- Maar liefst 48% denkt dat de productie in zijn of haar bedrijf sterk zal dalen de komende 6 maanden. 18% verwacht een lichte productiedaling, terwijl 34% geen wijziging zal zien.
- 39% denkt dat de prijs het komende halve jaar zal dalen. 36% denkt dat de prijs gelijk zal blijven. 25% verwacht een prijsstijging, waarvan 21% een sterke prijsstijging.
- De teelt van prei kende vorig seizoen een slechte prijsvorming door een overaanbod ervan op de markt. Ook voor witloof en bloemkool waren er eerder lage prijzen.
- Daar komt dan nog eens een droge zomer bovenop en de gevolgen van het captatieverbod. Groenten hebben veel water nodig, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld granen. Bovendien is de prijsvorming voor granen veel beter. Al deze elementen maken dat groentetelers meer graan zijn gaan zaaien.
- De groentetelers worden geconfronteerd met heel wat uitdagingen zoals duurdere mest, beperktere beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen (en de gevolgen daarvan), alsook strengere bemestingsnormen

////////////////////////////////////

constant, rond de 16.000 hectare, maar we zien al gedurende een ruime tijd een dalende tendens in het areaal appelen en een stijging van het areaal peren.

- De appelprijzen zijn al lang ondermaats omdat er simpelweg te veel aanbod is. Stijgende concurrentie, de klimaatverandering en politieke gebeurtenissen op hoog niveau, zoals het Russische embargo, hebben de sector de laatste jaren onder druk gezet.
- De perensector heeft de afgelopen periode betere marktomstandigheden gekend door minder productie van onze dichtste concurrenten in Europa. Prognosfruit voorspelde in september 2022 echter dat de Europese perenproductie met 20% zal stijgen (appelen op hetzelfde niveau als in 2021).

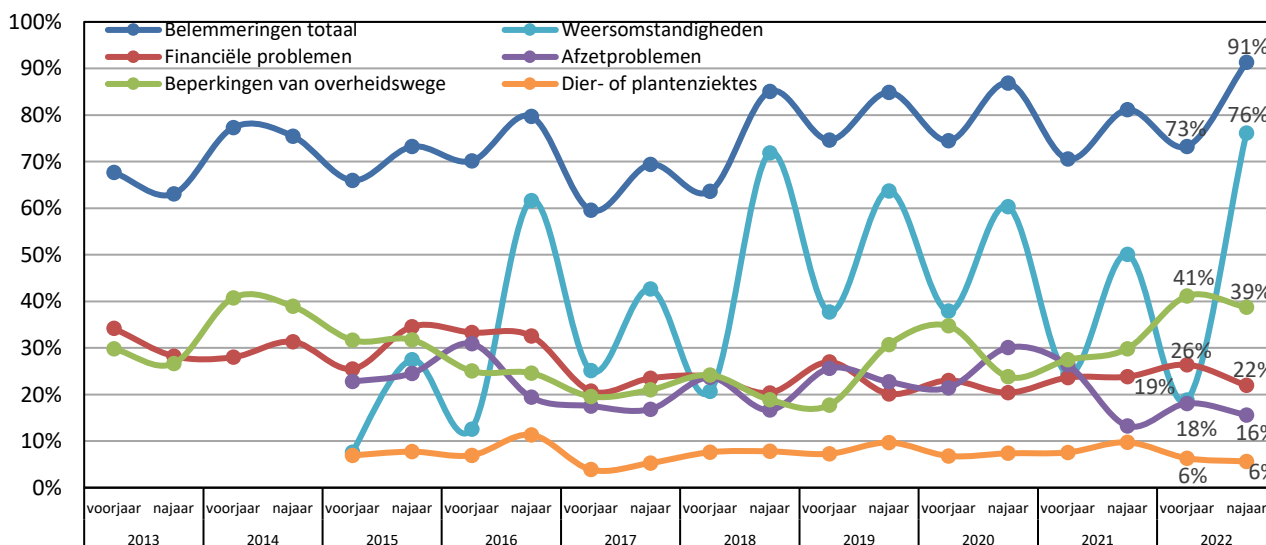
3 BELEMMERINGEN

Het aandeel land- en tuinbouwers die de afgelopen 6 maanden een of meerdere belemmeringen hebben ondervonden, stijgt naar de hoogste waarde sinds het begin van de bevraging in 2007 tot 91%. Deze stijging is in grote mate te verklaren door de schommeling veroorzaakt door de weersomstandigheden deze zomer: vooral voor de fruitsector en voor melk- en vleesvee werd dit als problematisch ervaren.

Hoewel de belemmering als gevolg van financiële problemen licht daalt, blijft dit in de varkenssector (hoge voederkosten) vaak voorkomen. Ook bij producenten van groenten onder glas (hoge energiekosten) komt dit vaak voor.

Beperkingen van overheidswege dalen licht, maar blijft vrij hoog scoren. Hier kunnen een aantal verklaringen voor worden gegeven, dit afhankelijk van de sector: strengere bemestingsnormen, beperktere beschikbaarheid van gewasbeschermingsmiddelen, onzekerheid over het vergunningsbeleid door de stikstofproblematiek, het captatieverbod dat tijdens de zomer van kracht werd en de zorgen over de energiebevoorrading.

Figuur 4: Evolutie van aandeel Vlaamse land- en tuinbouwers die in afgelopen 6 maanden belemmeringen ondervonden, 2013-2022

Bron: Departement Landbouw en Visserij

